

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет психології

Кафедра соціальної психології і психології управління

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. проректора з науково-педагогічної

роботи

О. В. Верба

_____

“ _____ ” _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 5.7в Психологія

Спеціальність 101 Екологія

Біолого-екологічний факультет

Дніпропетровськ – 2017 рік

Робоча програма **Психологія** складена на основі *освітньо-професійної програми* СВО для студентів за спеціальністю 101 Екологія „__” _____, 2017 року- __ с.

Розробник: Кофан І. М., кандидат біологічних наук, доцент кафедри соціальної психології і психології управління факультету психології ДНУ ім. Олеся Гончара

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної психології і психології управління
 Протокол від. “ ____ ” _____ 2017 року № _____

Завідувач кафедри соціальної психології і психології управління

_____ (Н. В. Ткаченко)
 (підпис) (прізвище та ініціали)
 “ ____ ” _____ 2017 року

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки/спеціальністю _
101 Екологія _____
 (шифр, назва)

Протокол від. “ ____ ” _____ 2017 року № _____

Голова _____ (О. М. Масюк)
 (підпис) (прізвище та ініціали)
 “ ____ ” _____ 2017 року

Схвалено Вченою радою факультету психології _____

Протокол від. “ ____ ” _____ 2017 року № _____

Голова _____ (Д.С.Волков)
 (підпис) (прізвище та ініціали)
 “ ____ ” _____ 2017 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки/спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань 0401 Природничі науки	За вибором	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 101 Екологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>немає</u>		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,88 самостійної роботи студента – 3,13	бакалавр	Лекції	
		24 год.	
		Практичні, семінарські	
		0 год.	
		Лабораторні	
		16 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		50 год.	
У тому числі індивідуальні завдання:			
-	-		
		Вид контролю: диф. залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,6:1;

для заочної форми навчання – не передбачено.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Психологія” є: закласти фундамент психологічних знань, ознайомивши студентів з найзагальнішими поняттями, проблемами та закономірностями психічної діяльності людини та забезпечити формування вмінь орієнтуватися у власному психічному житті і психічному житті інших людей.

Завдання вивчення дисципліни полягають в тому, щоб оволодіти такими базовими поняттями «Психології», як об’єкт психології, предмет психології, метод, методологія, психіка, свідомість, самосвідомість, несвідоме.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- 1) предмет та методи психології, місце психології в системі наук та її основні галузі;
- 2) зміст та співвідношення основних психологічних понять та категорій;
- 3) закономірності розвитку та функціонування психіки людини;
- 4) сутність, психологічну структуру особистості;
- 5) сутність пізнавальних психічних процесів, їх властивості та взаємодію;
- 6) основні потреби людини, емоції та почуття;
- 7) особливості поведінки, діяльності та навчання людей, які обумовлені їх включенням в соціальні групи, основні характеристики цих груп;
- 8) основні причини, структуру та динаміку соціально-психологічних конфліктів, методи їх попередження та вирішення.

вміти:

- 1) оперувати основними психологічними поняттями та категоріями;
- 2) визначати адекватний комплекс методів та способів збору фактичного матеріалу для діагностики різних психологічних станів;
- 3) аналізувати психологічну структуру особистості, її спрямованість, створювати психологічний портрет особистості;
- 4) організовувати власну розумову працю та міжособистісні взаємини у відповідності до індивідуальних особливостей пізнавальних та емоційно-вольових процесів, індивідуально-психологічних особливостей особистості;
- 5) знаходити відповіді на складні (проблемні) психологічні питання, знаходити оптимальний вихід з конфліктних ситуацій.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Психологія як наука. Біологічні основи особистості.

Тема 1. Психологія в системі наук про людину.

Значення психологічних знань для розвитку та виховання дітей. Визначення психології як науки. Предмет психології. Основні галузі психології. Методи дослідження в психології.

Тема 2. Методи психологічного дослідження.

Принципи побудови психологічних досліджень. Класифікація методів психології. Характеристика основних методів дослідження в психології. Допоміжні методи дослідження в психології.

Тема 3. Особистість.

Психологічний зміст поняття особистості. Основні теорії особистості. Структура особистості. Методи психологічного дослідження особистості.

Тема 4. Здібності особистості.

Поняття здібностей у психологічній науці. Види здібностей та їх характеристика. Методи дослідження здібностей.

Тема 5. Темперамент.

Поняття темпераменту. Сфери прояву темпераменту. Основні властивості темпераменту. Історія розвитку вчення про темперамент. Типи ВНД як природна основа темпераменту. Психологічна характеристика типів темпераменту.

Тема 6. Характер.

Сутність характеру. Сучасне визначення характеру. Структура характеру. Темперамент і характер. Риси характеру. Акцентуації характеру.

Тема 7. Мотиваційна сфера особистості.

Поняття діяльності та її структура. Види діяльності та їх характеристика. Мотиви діяльності та особливості їх формування. Основні теорії мотивації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II Пізнавальні психічні процеси. Емоційно-вольові процеси. Психологія взаємин.

Тема 1. Відчуття як психічний процес.

Загальне поняття про відчуття. Види відчуттів. Основні властивості відчуттів. Характеристика основних видів відчуттів.

Тема 2. Сприйняття як психічний процес.

Загальна характеристика сприйняття. Основні властивості сприйняття. Види сприйняття. Порушення сприйняття.

Тема 3. Пам'ять.

Загальна характеристика пам'яті. Психологічні особливості уявлення. Теорії пам'яті. Роль установки у запам'ятовуванні. Основні види пам'яті. Процеси та механізми пам'яті. Психологічні особливості розвитку пам'яті особистості.

Тема 4. Психічні особливості уяви.

Психологічний зміст процесу уяви та його характеристика. Види уяви та її основні механізми функціонування. Психологічні особливості розвитку уяви особистості. Роль уяви як психічного процесу в творчості особистості.

Тема 5. Увага.

Психологічна характеристика уваги та її основні види. Психологічні особливості процесу уваги.

Тема 6. Мислення як вищий психічний процес.

Поняття та види мислення. Мислення як вищий психічний процес та його властивості. Операції мисленнєвої діяльності. Поняття інтелекту, його психологічний зміст та оцінка. Моделі інтелекту.

Тема 7. Мовлення.

Мовлення як психічний процес. Основні види мовлення та їх характеристика. Невербальні засоби спілкування.

Тема 8. Діяльність.

Поняття про діяльність. Основні характеристики діяльності. Знання, вміння, навички, звички. Види діяльності.

Тема 9. Емоції та почуття.

Загальне поняття про емоції та почуття. Зміст понять «емоції» та «почуття». Роль у практичній та пізнавальній діяльності. Функції емоцій та почуттів. Фізіологічні основи. Теорії емоцій. Види почуттів. Форми переживання почуттів. Особливості почуттів. Емоційні стани. Індивідуальні особливості.

Тема 10. Воля.

Визначення волі. Гальмівна та пускова функції волі. Фізіологічні основи волі. Довільні та мимовільні дії. Етапи простої та складної вольової дії. Вольове зусилля як центральний елемент вольового акту. Вольові властивості особистості.

Тема 11. Психологія міжособистісних взаємин.

Процес спілкування. Комунікації та їх види. Психологія конфлікту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Психологія як наука. Біологічні основи особистості.												
Тема 1. Психологія в системі наук про людину.		2			2		3					
Тема 2. Методи психологічного дослідження.		2					3					
Тема 3. Особистість.		2			2		3					
Тема 4. Здібності особистості.		2					3					
Тема 5. Темперамент.		1					3					
Тема 6. Характер.					2		3					
Тема 7. Мотиваційна сфера особистості.		1					3					
Разом за змістовим модулем 1		10			6		21					
Змістовний модуль II Пізнавальні психічні процеси. Емоційно-вольові процеси. Психологія взаємин.												
Тема 1. Відчуття як психічний процес.		2			2		2					
Тема 2. Сприйняття як психічний процес.		2					2					
Тема 3. Пам'ять.		2			2		3					
Тема 4. Психічні		2			2		2					

особливості уяви.												
Тема 5. Увага.					2							
Тема 6. Мислення як вищий психічний процес.		1		2	3							
Тема 7. Мовлення.		1			3							
Тема 8. Діяльність.		1			3							
Тема 9. Емоції та почуття.		1		2	3							
Тема 10. Воля.		1			3							
Тема 11. Психологія міжособистісних взаємин.		1			3							
Разом за змістовим модулем II		14		10	30							
Усього годин		24		16	76							

5. Теми семінарських занять
Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять
Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин, д/з
1	Психологія в системі наук про людину. Історичні етапи виникнення психології.	1
2	Методи психологічного дослідження.	1
3	Психологія особистості. Психологічне дослідження психічних процесів особистості.	1
4	Типологічний та диференційний підходи у дослідженні	1

	індивідуальних властивостей особистості.	
5	Здібності особистості. Психологічне дослідження здібностей.	1
6	Темперамент. Психологічне дослідження типу темпераменту та його властивостей. Визначення характерологічних тенденцій.	1
7	Психологічне дослідження ролі відчуттів у пізнавальній сфері особистості.	1
8	Види, процеси та характеристики пам'яті. Прийоми розвитку пам'яті.	2
9	Особливості та якості уваги та уявлення. Прийоми розвитку уваги. Індивідуальні відмінності у сприйманні.	1
10	Психологічне дослідження мислення. Прийоми розвитку мислинневої діяльності.	1
11	Мова в системі психічних процесів. Мислення та мова.	1
12	Онтогенез дитячої мови.	1
13	Вивчення індивідуальних відмінностей мотиваційної та емоційно-вольової сфера особистості.	1
14	Комунікативна компетентність. Вербальні і невербальні засоби спілкування.	2
	Разом	16

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія розвитку психологічної науки.	2
2	Несвідомі та свідомі аспекти особистості.	2
3	Порівняльний аналіз і синтез різноманітних визначень особистості.	2
4	Захисні механізми за З. Фрейдом.	2
5	Аналітична психологія К.Г.Юнга.	2
6	Види відчуттів та їх основна характеристика.	2
7	Сприйняття та його психологічна характеристика.	2
8	Методи психологічного дослідження сприйняття та відчуття.	2
9	Основні порушення сприйняття та відчуття.	2
10	Порівняльний аналіз основних механізмів пам'яті відповідно до основних психологічних теорій.	2
11	Методи психологічного дослідження різних видів пам'яті.	2

12	Психологічна характеристика уваги та методи її дослідження.	2
13	Уявлення як психічний процес.	2
14	Психологічна характеристика процесу мислення.	2
15	Психологічна діагностика мисленнєвих процесів.	2
16	Порушення мислення.	2
17	Особливості розвитку мовлення як психічного процесу.	2
18	Методи діагностики мовлення.	2
19	Мислення та мовлення у культурно-історичній концепції Виготського.	2
20	Порушення мовлення.	2
21	Психологічна характеристика діяльності.	2
22	Вміння, навички та знання в теорії діяльності.	2
23	Види та розвиток людської діяльності.	1
24	Діяльність та психічні процеси.	1
25	Психологічні теорії особистості.	1
26	Поняття соціалізації особистості.	1
27	Вміння, навички та знання в теорії діяльності.	1
28	Концепція розвитку особистості Є. Еріксона.	1
	Разом	50

9. Індивідуальні завдання

не передбачено.

10. Методи навчання

- словесні;
- практичні;
- інтерактивні.

11. Методи контролю

- практична контрольна перевірка;
- тестовий метод;
- самоконтроль;
- самооцінка
-

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2											Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	
40							60											100

T1, T2 ... T11 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

F*- виставляється тільки за результатом складання заборгованості комісії.

13. Методичне забезпечення

- опорний конспект лекцій;
- індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів у вигляді переліку конкретних тем за проблемними питаннями.

14. Рекомендована література

1 Базова

1. Варій М. Й. Загальна психологія. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2007.
2. Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004.
3. Загальна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005.
4. М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004.
5. Партико Т. Б. Загальна психологія. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008.
6. Партико Т. Б. Курс загальної психології. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002.
7. Бондарчук О.И., Бондарчук Л.И. Основы психологии и педагогики. Курс лекций. - К.:МАУП, 1999.
8. Гамезо М.В., Домашенко И.О. Атлас по психологии. - М.: Просвещение, 1986.
9. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. Курс лекций. - М.: Изд-во Моск. ун-та, 1988.
10. Дрозденко К.С. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навч. посібник. - К.:ВД «Професіонал», 2004.
11. Костюк Г.С. Избранные психологические труды. - М.: Педагогика, 1988.
12. Маклаков А.Г. Общая психология. - СПб: Питер, 2000.
13. М'ясоїд П.А. Загальна психологія. - К.: Вища школа, 2000.
14. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. - К.:МАУП, 2001.
15. Общая психология // Под ред. А.В.Петровского. - М.: Просвещение, 1986.
16. Общая психология // Под ред. В.В.Богословского, Н.Г.Ковалева, А.А.Степанова. - М.: Просвещение, 1981.
17. Основы психологии та педагогіки. Опорний конспект лекцій. Укладачі: Н.П.Статінова, Г.П.Сень. - К., 1998.
18. Основы психологии / За ред. О.В.Киричука, В.А.Роменця. - К.:Либідь, 1999.
19. Психологія / За ред. Ю.Л.Трофімова. - 3-є вид. - К.:Либідь, 2001.
20. Слостенин В.А., Каширин В.П. Психология и педагогика: Учеб. пособие. - М.: Издат. центр "Академия", 2001. - 480 с.
21. Столяренко Л.Д. Педагогическая психология. - Ростов н/Д.: Феникс, 2000. - 544 с.
22. Маклаков А.Г. Общая психология. – М.: Ваклер, 2000. – 521 с.

23.Ительсон Л.Б. Лекции по общей психологии: Учеб. пособие. – М.: АСТ, 2000. - 896 с.

Додаткова

1. Психологічний словник / За ред. В.І.Войтка. - К.:Вища школа, 1982.
2. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. - СПб.:Питер, 2003.
3. Романець В.А. Історія психології . - К.:Вища школа, 1995.
4. Словарь практического психолога / Сост. С.Ю.Головин. - Минск: Харвест, 1998.
5. Ткаченко О.М. Принципи і категорії психології. - К.:Вища школа, 1979.
6. Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. 2-е изд. – М.: Педагогика-Пресс, 1997.
7. Психология. Словарь / Под ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. 2-е изд. – М.: Политиздат, 1990.
8. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982.
9. Словарь практического психолога / Сост. С. Ю. Голован. – Минск: Харвест, 1997.
- 10.Партико Т. Б. Кредитно-модульний курс „Загальна психологія”. Методичні рекомендації для студентів І курсу спеціальності „Психологія” (денна форма навчання). – Львів, ЛНУ, 2007. – 35 с.
- 11.Партико Т. Б. Методичні матеріали для вивчення курсу “Загальна психологія” (розділ “Вступ”). Для студентів І курсу напряму підготовки “Психологія” (заочна форма навчання). – Львів, ЛНУ, 2008. – 30 с.

15. Інформаційні ресурси

Центральна бібліотека ДНУ
Інтернет

**16. Структура рейтингової системи оцінювання
Дніпровський національний університет ім. Олесья Гончара**

Кафедра соціальної психології і психології управління
Дисципліна «Психологія»
Академічні групи БЕ-16
Навчальний рік 2017/2018 Семестр 6

Елементи контролю за I змістовим модулем

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Виконання індивідуальних завдань на лабораторних заняттях	6	4	24	1-7
Доклад за тематикою самостійної роботи	1	16	16	7
Всього			40	

Перескладання: 8 тиждень.

Елементи контролю за II змістовим модулем

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Виконання індивідуальних завдань на лабораторних заняттях	8	4	32	8-16
Тестова перевірка знань за питаннями самостійної роботи	1	18	18	15
Всього			60	

Перескладання: 16 тиждень.

Викладач (лектор):
 Викладач (практичні заняття)

доц. І. М. Кофан
 доц. І. М. Кофан

Завідувач кафедри соціальної психології
 і психології управління

доц. Н. В. Ткаченко